

Inkomensondersteuningsbeleid 2014

‘De jeugd doet mee in Lansingerland’

Auteur: Erik Verkade

Afdeling: Economische & Maatschappelijke Ontwikkeling

Datum: 18 november 2013

Corsanummer: T13.14049

INHOUD

1	Inleiding	5
2	Huidige stand van zaken inkomensondersteuning	5
2.1	Het actuele inkomensondersteuningsaanbod	6
2.2	Vergelijking tussen begroting en werkelijke uitgaven	7
3	Externe en interne ontwikkelingen.....	8
3.1	Meer aandacht voor kinderen	8
3.2	Lansingerland zet in op maatschappelijke participatie van kinderen	8
3.3	Aandacht voor de doelgroep ‘de nieuwe armen’	9
4	Wijzigingen van het inkomensondersteuningsbeleid per 2014	10
4.1	Introductie van het Jeugdsportfonds	10
4.2	Introductie van het Jeugdcultuurfonds	12
4.3	Gevolgen voor het Fonds Inkomensondersteuning	12
4.4	De Rotterdampas.....	15
4.5	Langdurigheidstoeslag.....	17
4.6	Gemeente Extra Pakket.....	18
4.7	Individuele bijzondere bijstand.....	19
5	De financiële consequenties voor 2014.....	21
6	Verdere aanpak	22

INKOMENSONDERSTEUNINGSBELEID 2014: 'DE JEUGD DOET MEE IN LANSINGERLAND'

1 Inleiding

In januari 2013 heeft de raad de Nota 'Meedoen naar vermogen' (T12.18122) vastgesteld. Die nota gaf het kader voor het inkomensondersteuningsbeleid van de gemeente Lansingerland voor de periode 2012-2014 weer. Tevens vond toen een nadere definiëring van diverse regelingen en voorzieningen die passen binnen dit beleid plaats. Hierbij werd gebruik gemaakt van de structurele toevoeging door het Rijk van € 107.635,- ten behoeve van de kwetsbare groepen.

In deze notitie worden voorstellen gedaan voor een accentverschuiving in het inkomensondersteuningsbeleid in 2014. Voor deze wijziging bestaan verschillende externe en interne oorzaken. Zo is sprake van de politieke wens om bij het inkomensondersteuningsbeleid meer aandacht te geven aan de positie van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Deze politieke wens bestaat zowel in Lansingerland als op landelijk niveau.

Een andere aanleiding is het groeiende gebruik van de diverse regelingen die momenteel in Lansingerland bestaan. Bijvoorbeeld het gebruik van de individuele bijzondere bijstand, de langdurigheidstoeslag en het Fonds Inkomensondersteuning laten in 2013 een aanzienlijke stijging zien. Er is sprake van een groeiende groep mensen die door de economische crisis een beroep doet op het inkomensondersteuningsbeleid. Dit roept de vraag op hoe we het beleid kunnen inrichten zonder de beschikbare middelen te overschrijden.

Leeswijzer

In deze notitie wordt eerst een overzicht gegeven van het inkomensondersteuningsbeleid dat in 2013 van kracht is. Hierbij wordt ook aangegeven welk bedrag hiervoor in 2013 begroot is en welke uitgaven daadwerkelijk verwacht worden. Vervolgens wordt een beeld gegeven van de externe en interne ontwikkelingen die een rol spelen bij de herijking van het beleid. Dit leidt tot een formulering van de beleidsdoelen van deze nota: 1. realiseren van een accentverschuiving in ons beleid richting het vergroten van de maatschappelijke participatie van kinderen; en 2. ondanks het toenemende beroep op het inkomensondersteuningsbeleid voorkomen van budgetoverschrijdingen. In het vervolg worden de wijzigingsvoorstellen nader toegelicht. Aan het eind van de notitie is een compact beeld gegeven van het inkomensondersteuningsbeleid zoals dat voor 2014 wordt voorgesteld. Hier wordt ook aangegeven welke financiële gevolgen de voorstellen hebben. Tot slot wordt toegelicht welke stappen gezet gaan worden om ervoor te zorgen dat de accentverschuiving in het beleid inderdaad per 1 januari 2014 van kracht is.

2 Huidige stand van zaken inkomensondersteuning

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in het huidige inkomensondersteuningsbeleid. Hierbij wordt vooral aandacht besteed aan de regelingen die Lansingerland kent voor mensen met een laag inkomen. Het is van belang om vast te stellen dat dit geen volledig overzicht biedt van de inkomensondersteuning die beschikbaar is voor de inwoners van Lansingerland. Immers: er is daarnaast nog sprake van landelijke inkomensondersteuning (denk aan voorzieningen als zorgtoeslag en huurtoeslag). Daarnaast is de schuldhulpverlening een belangrijke pijler binnen de gemeentelijke dienstverlening op dit terrein. Ook het kwijtscheldingsbeleid ten aanzien van de gemeentelijke belastingen draagt bij aan inkomensondersteuning van onze burgers. Daarnaast zijn er andere initiatieven die direct of indirect een relatie hebben met inkomensondersteuning, zoals het Project Thuisadministratie, de afspraken op het gebied van vroegsignalering met 3B Wonen en diverse particuliere initiatieven.

2.1 Het actuele inkomensondersteuningsaanbod

In de Nota 'Meedoen naar vermogen' die is vastgesteld door de raad op 31 januari 2013 is het inkomensondersteuningsaanbod van de gemeente Lansingerland voor de periode 2012-2104 vastgesteld. In deze paragraaf worden de regelingen waar burgers van Lansingerland een beroep op kunnen doen beschreven. Aan het inkomensondersteuningsbeleid kon toen een impuls gegeven worden door de structurele toevoeging van middelen door het Rijk ten behoeve van kwetsbare groepen. Deze toevoeging bedroeg € 107.635,- voor de gemeente Lansingerland vanaf 2012.

Het inkomensondersteuningsaanbod van de gemeente Lansingerland is momenteel als volgt samengesteld:

- a. Rotterdampas
Dit is een kortingspas van Rotterdam en de regio die gratis toegang of korting geeft bij meer dan 500 attracties, zoals bijvoorbeeld musea en Diergaarde Blijdorp. Iedereen kan deze pas kopen. De standaardprijs is € 60,-, maar een inwoner van de gemeente Lansingerland met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum kan de pas aanschaffen voor het reductietarief ter hoogte van € 5,-. Voor kinderen waarvan één of beide ouders een pas voor dit reductietarief van € 5,- heeft aangeschaft, geldt dat een gratis pas kan worden verkregen.
- b. Gemeente Extra Pakket (= collectieve aanvullende zorgverzekering)
Mensen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum kunnen deelnemen aan een collectieve zorgverzekering met een uitgebreid vergoedingspakket. De collectieve zorgverzekering biedt een korting op een basisverzekering, een aanvullende verzekering en een tandartsverzekering. Minderjarige kinderen kunnen gratis worden meeverzekerd. Voor de basisverzekering heeft de gemeente in 2013 gekozen voor het 'Gemeente Extra Pakket' waarbij de gemeente extra vergoedingen biedt voor noodzakelijke zorgkosten, die uitstijgen boven de vergoedingen die de zorgverzekeraar met de premies bekostigt. Voor deze extra's draagt de gemeente bij. De extra's betreffen noodzakelijke zorgkosten die eerst alleen via de bijzondere bijstand werden gedaan, maar nu vaak via de zorgverzekering lopen. Bovendien biedt de gemeente Lansingerland in 2013 een premievergoeding ter hoogte van in totaal € 75,- per jaar per volwassen deelnemer aan de collectieve zorgverzekering.
- c. Individuele bijzondere bijstand¹
Individuele bijzondere bijstand wordt verstrekt op grond van de Wet werk en bijstand (WWB). Als sprake is van bijzondere noodzakelijke kosten, dan kunnen deze kosten op grond van de individuele bijzondere bijstand worden vergoed voor mensen met een inkomen tot 115% van de geldende bijstandsnorm en zonder vermogen boven de WWB-vermogensgrens. Deze aanvragen worden individueel beoordeeld.
- d. Langdurigheidstoeslag
De langdurigheidstoeslag is een jaarlijkse financiële bijdrage voor mensen die gedurende een onafgebroken periode van drie jaar een inkomen op (of onder) bijstandsniveau hebben gehad. Dit betreft rijksbeleid waarover de gemeente nadere regels stelt in een verordening. De hoogte van de langdurigheidstoeslag is afhankelijk van de gezinssituatie (alleenstaande, alleenstaande ouder of echtpaar).

¹ Individuele bijzondere bijstand wordt verstrekt aan een alleenstaande of een gezin die noodzakelijke bijzondere kosten heeft die dan ook aangetoond moeten worden. Daarnaast bestaat categoriale bijzondere bijstand, waarbij de bijstand wordt toegekend aan iemand die behoort tot een groep die geacht wordt meerkosten te hebben. Bij categoriale bijzondere bijstand hoeft het zich voordoen van de kosten niet aangetoond te worden.

e. Fonds Inkomensondersteuning (voormalig Fonds Tegemoetkoming Minima)

Verstrekking van een financiële tegemoetkoming op declaratiebasis aan mensen met een inkomen tot 110% van de geldende bijstandsnorm. Het gaat om vergoedingen voor maatschappelijke participatie en indirecte schoolkosten. Maximale bijdrage van € 200,- per gezinslid per jaar. Voor schoolgaande kinderen op het voortgezet onderwijs geldt een bijdrage van € 450,- per jaar.

2.2 Vergelijking tussen begroting en werkelijke uitgaven

Onderstaand is de prognose ten aanzien van de uitgaven in 2013 in verhouding tot de begroting op de belangrijkste onderdelen binnen het budget bijzondere bijstand weergegeven. Eveneens wordt een prognose voor het Fonds Inkomensondersteuning gegeven. Bij dit overzicht maken we de opmerking dat de individuele bijzondere bijstand en de langdurigheidstoeslag landelijke regelingen betreffen (weliswaar met gemeentelijke beleidsvrijheid), terwijl het Fonds Inkomensondersteuning, de Rotterdampas en het Gemeente Extra Pakket gemeentelijke regelingen zijn.

	BEGROTING 2013	PROGNOSE 2013	SALDO
Rotterdampas ²	€ 45.080	€ 45.495	-/- € 415
Gemeente Extra Pakket	€ 100.000	€ 20.000	+/+ € 80.000
Individuele bijzondere bijstand	€ 260.000	€ 348.000	-/- € 88.000
Langdurigheidstoeslag	€ 50.000	€ 85.000	-/- € 35.000
Fonds Inkomensondersteuning	€ 69.675	€ 85.000	-/- € 15.325
TOTAAL	€ 524.755	€ 583.495	-/- € 58.740³

Uit het overzicht blijkt dat de besteding in 2013 op diverse onderdelen anders verloopt dan voorzien. Dit geldt zeker voor de individuele bijzondere bijstand. Sinds de zomer van 2013 zijn de kosten aanmerkelijk toegenomen. Er wordt veel bijzondere bijstand aangevraagd. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit samenhangt met de economische crisis. Hetzelfde geldt voor de langdurigheidstoeslag en het Fonds Inkomensondersteuning. Deze regelingen geven mensen de gelegenheid om door het indienen van een aanvraag hun inkomen te vergroten. Dit wordt kennelijk voor een groeiende groep aantrekkelijk of in veel gevallen zelfs noodzakelijk.

Voor het Gemeente Extra Pakket (Collectieve Zorgverzekering Minima) geldt dat de deelname aan deze zorgverzekering sterk is achtergebleven bij de verwachtingen. Omdat gedurende het jaar mensen niet meer kunnen overstappen van zorgverzekering, weten we dat er dus een forse onderbesteding ontstaat op dit onderdeel.

De stabiele factor als het gaat om begroting versus werkelijke situatie wordt gevormd door de Rotterdampas. Het gebruik neemt gestaag toe, maar dit blijft (bijna) binnen de gestelde financiële kaders.

² Bij de Rotterdampas zijn in dit overzicht de totale uitgaven opgenomen (dus: kosten minus te ontvangen leges).

³ In de Najaarsnota 2013 is de overschrijding van € 43.000,- op het product bijzondere bijstand gemeld. In dit overzicht wordt de overschrijding op het product Fonds Inkomensondersteuning hierbij opgeteld.

3 Externe en interne ontwikkelingen

In januari 2013 is de Nota Meedoen naar vermogen vastgesteld. Deze nota gaf invulling aan het inkomensondersteuningsbeleid van de gemeente Lansingerland in de periode tot en met 2014. Desondanks komen we nu eind 2013 met voorstellen tot aanpassing van dit beleid. In de Inleiding is al iets gezegd over de redenen daarvoor. Daarnaast is in het vorige hoofdstuk ingegaan op het toenemende gebruik van de diverse regelingen. In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen die een rol spelen bij het vormgeven van de accentverschuiving in het beleid, nader toegelicht.

3.1 Meer aandacht voor kinderen

Er is sprake van een duidelijke tendens om in het inkomensondersteuningsbeleid meer aandacht (en meer geld) te besteden aan kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Dit blijkt op landelijk niveau uit de brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 3 juli 2013 over 'Intensivering armoede en schuldenbeleid'. Hierin wordt een toelichting gegeven op het vrijmaken van extra middelen voor de bestrijding van armoede en schulden, waarbij specifieke aandacht wordt gevraagd voor kinderen.

In de brief wordt gesteld dat in Nederland de kans op armoede relatief gezien laag is. Het kabinet wil ook in deze economische tijden ervoor zorgen dat niemand door armoede buiten de boot valt. Zeker kinderen niet. Geconstateerd wordt dat het aantal huishoudens dat onder de lage inkomensgrens zit, toeneemt. In het rapport 'Kinderen in armoede in Nederland' van de Kinderombudsman wordt beklemtoond dat de kans groot is dat kinderen van deze ontwikkeling extra de dupe worden. De Kinderombudsman geeft het advies aan gemeenten om een kindpakket samen te stellen waarvan de onderdelen rechtstreeks ten goede komen aan de kinderen zelf.

Het kabinet stelt in 2013 een bedrag van € 20 miljoen beschikbaar ten behoeve van de bestrijding van armoede en schuldenproblematiek. In 2014 wordt dit bedrag verhoogd naar € 80 miljoen. Vanaf 2015 gaat het om € 100 miljoen structureel per jaar. Het leeuwendeel van deze middelen gaat via het Gemeentefonds naar gemeenten toe. Bij de besteding van dit geld stimuleert het kabinet dat gemeenten aandacht besteden aan de positie van kinderen en aan de ontwikkeling van instrumenten voor preventie en vroegsignalering.

In de begrotingsraad van 7 november 2013 heeft de raad met algemene stemmen een amendement aangenomen (A2013-27; zie corsa T13.16112), dat inhoudt dat de voor Lansingerland bestemde extra middelen voor armoedebeleid waar noodzakelijk in de begroting 2014 e.v. opgenomen worden ten behoeve van inkomensondersteuning. Hierbij is geregeld dat per direct € 22.500,- bestemd wordt voor de uitbreiding van de collectieve ziektekostenverzekering met een extra keuzeoptie (zie 4.6 voor meer informatie over de collectieve ziektekostenverzekering).

3.2 Lansingerland zet in op maatschappelijke participatie van kinderen

Het intensiveren van de aandacht voor kinderen is zeker geen nieuwe ontwikkeling in het inkomensondersteuningsbeleid van de gemeente Lansingerland. Zo is bijvoorbeeld in juli 2012 door de raad de Verordening maatschappelijke participatie van schoolgaande kinderen vastgesteld (zie BR1200107). In deze verordening wordt de opdracht aan het college gegeven om vorm te geven aan de maatschappelijke participatie van kinderen uit gezinnen met een inkomen dat niet hoger is dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm. Deze opdracht van de raad aan het college kent de volgende hoofdonderdelen:

- het college biedt voorzieningen aan, die gericht zijn op maatschappelijke participatie;
- het college werkt bij het bevorderen van maatschappelijke participatie samen met natuurlijke en rechtspersonen, voorzover die samenwerking naar het oordeel van het college daaraan bijdraagt.

In de verordening is opgenomen dat het college bij het bevorderen van maatschappelijke participatie samenwerkt met natuurlijke en rechtspersonen, voorzover die samenwerking naar het oordeel van het college daaraan bijdraagt. Ook is geregeld dat het college bij het kiezen van de vorm van de voorziening uitgaat van de vorm die het meest doeltreffend is om de maatschappelijke participatie te bevorderen. Ook stelt de verordening dat het college de verstrekking van voorzieningen in natura bevordert.

Tot dusverre heeft de gemeente Lansingerland deze opdracht ingevuld door middel van het Fonds Inkomensondersteuning. Het Fonds Inkomensondersteuning is een declaratieregeling, waarin vergoedingen aan meerderjarigen en kinderen worden verleend voor kosten die gemaakt worden voor contributies voor sociaal culturele of sportieve organisaties, sportkleding, lidmaatschap van een bibliotheek, entreekosten voor theater, bioscoop, museum etc.. Ook kan voor kinderen op het voortgezet onderwijs een vergoeding verkregen worden voor indirecte studiekosten. Dit betreft zaken als kosten van een schooltas, huur van een schoolkluisje, schoolreisjes, excursies en/of werkweken, gymkleding, sportactiviteiten en een fiets.

Ook in het Beleidsplan schuldhulpverlening 2012-2016, Schuldhulpverlening loont! (T12.13797), is extra focus gelegd op gezinnen met minderjarige kinderen. Deze gezinnen worden als een belangrijke doelgroep gezien, bijvoorbeeld omdat het onwenselijk is dat een minderjarig kind door schuldenproblematiek van de ouder(s) geconfronteerd wordt met een huissluiting of energieafsluiting.

We geven op de volgende manieren invulling aan de speciale aandacht voor deze doelgroep:

- in het kader van vroegsignalering is met 3B Wonen afgesproken, dat altijd telefonische benadering plaatsvindt van een gezin met minderjarige kinderen als sprake is van achterstand in de betaling van de huur;
- er wordt een uiterste inspanning geleverd om te voorkomen dat gezinnen met minderjarige kinderen uit hun huis worden gezet, door de situatie van een dergelijk gezin altijd te bespreken in het coördinatieteam sluitende aanpak volwassenen; naar aanleiding van deze bespreking wordt overwogen welke flankerende hulpverlening kan worden aangeboden;
- als eerder gebruik is gemaakt van gemeentelijke schuldhulpverlening, dan kan gedurende 2 jaar niet opnieuw hierop een beroep worden gedaan (voor alle andere groepen is deze zgn. recidivetermijn gesteld op 5 jaar).

Bovenstaande voorbeelden tonen aan dat de aandacht voor gezinnen met minderjarige kinderen niet nieuw is. Gezien het toenemende gebruik dat we constateren op het gebied van het inkomensondersteuningsbeleid, willen we, in overeenstemming met het gestelde in de kadernota, bij de inrichting van ons voorzieningen- en regelingenpakket een accentverschuiving laten plaatsvinden richting kinderen. Hierbij hanteren we het motto: 'De jeugd doet mee in Lansingerland'. In het volgende hoofdstuk worden hiervoor voorstellen gedaan.

3.3 Aandacht voor de doelgroep 'de nieuwe armen'

In deze tijd van economische crisis constateren we dat ook veel mensen met een hoger inkomen in de problemen komen. Dit betreft mensen die door plotselinge gebeurtenissen zoals werkloosheid, arbeidsongeschiktheid of echtscheiding geconfronteerd worden met een forse inkomensdaling. In veel gevallen gaat het om gezinnen die te maken hebben met een huis dat onder water staat. Ook is er sprake van een groot aantal ZP-ers of ex-ZP-ers binnen deze groep. De plotselinge inkomensdaling leidt bij

deze mensen tot een verstoorde balans tussen inkomsten en uitgaven. Deze groep wordt ook wel ‘de nieuwe armen’ genoemd.

We zoeken naar mogelijkheden om deze groep te kunnen ondersteunen als ze in de problemen komen. In ieder geval is dit mogelijk door de mogelijkheden van de gemeentelijke schuldhulpverlening hiertoe in te zetten⁴ (let op: er geldt wel een inkomensgrens van € 50.000,- bruto per jaar⁵). Hiermee kunnen we advies geven over het sluitend krijgen van het huishoudboekje. Ook is interventie mogelijk om schuldregeling te organiseren.

Binnen het inkomensondersteuningsbeleid is het moeilijk om deze doelgroep te bedienen. Als sprake is van bijzondere bijstand, dan hebben we ons te houden aan inkomensgrenzen en vermogensgrenzen. Bij mensen die weliswaar een budgettair probleem hebben, maar toch beschikken over een (relatief) hoog inkomen, zijn er niet of nauwelijks mogelijkheden om inkomensondersteuning te bieden. Dit omdat er ondanks de inkomensachteruitgang nog steeds sprake kan zijn van een inkomen dat te hoog is om voor de diverse bestaande regelingen in aanmerking te komen.

Hierbij komt nog dat de inkomensachteruitgang soms zo drastisch is, dat het gat tussen inkomsten en uitgaven wel duizenden euro's per maand betreft. Het helpen dichten van dit gat is een kostbare zaak. Een directe oplossing vergt daarbij soms minimaal meerdere maanden. Dit betekent dat we creatief moeten zijn als we een bijdrage willen leveren aan de problematiek van deze doelgroep. Als gemeente zien we hier eerder mogelijkheden voor private initiatieven.

4 Wijzigingen van het inkomensondersteuningsbeleid per 2014

In dit hoofdstuk worden voorstellen gedaan voor wijziging van het inkomensondersteuningsbeleid. Het gaat om wijziging per 1 januari 2014. De volgende beleidsuitgangspunten zijn leidend geweest bij het formuleren van deze voorstellen:

1. ‘De jeugd doet mee in Lansingerland’: realiseren van een accentverschuiving in ons beleid richting het vergroten van de maatschappelijke participatie van kinderen;
2. We moeten in 2014, ondanks het toenemende beroep op het inkomensondersteuningsbeleid, budgetoverschrijdingen voorkomen.

Beleidsuitgangspunt 1 wordt met name gerealiseerd door de introductie van het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds in Lansingerland per 1 januari 2014. Beleidsuitgangspunt 2 maakt duidelijk dat er voor andere groepen dan gezinnen met kinderen dus een versobering van het pakket moet plaatsvinden. Alleen door dit te doen kan dit uitgangspunt gerealiseerd worden.

4.1 Introductie van het Jeugdsportfonds

Al in de Kadernota 2013 is opgenomen dat het Jeugdsportfonds in Lansingerland zal worden ingevoerd. Dit hangt samen met het feit dat de aantrekkelijkheid van het Jeugdsportfonds op verschillende momenten en op verschillende podia naar voren is gebracht. Zo is het Jeugdsportfonds ingebracht in de discussie over de Sportnota in de gemeenteraad en door de Cliëntenadviesraad WWB (CAR WWB) tijdens de discussie over de Verordening maatschappelijke participatie van schoolgaande kinderen.

⁴ Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat de gemeentelijke schuldhulpverlening niet toegankelijk is voor ondernemers, dus ook niet voor ZZP-ers die de onderneming nog niet beëindigd hebben.

⁵ Aan mensen met een inkomen dat hoger is dan € 50.000,- bruto wordt wel advies gegeven. Ook vindt doorverwijzing plaats naar andere hulpverleners. De omvang van deze doelgroep wordt gemonitord, zodat we de resultaten hiervan bij een evaluatie van het schuldhulpverleningsbeleid kunnen betrekken.

Het Jeugdsportfonds richt zich op kinderen en jongeren in de leeftijd van 4 tot 18 jaar, woonachtig in de gemeente Lansingerland, die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging. Het indienen van een aanvraag voor het Jeugdsportfonds gebeurt door een intermediair. Ouders en kinderen/jongeren of sportverenigingen kunnen zelf geen aanvraag indienen. De aanvraag wordt ingediend en ook administratief afgehandeld bij het Jeugdsportfonds Zuid-Holland (dus: de uitvoering vindt niet door de gemeentelijke organisatie plaats). Dit gaat via een digitaal aanvraagstelsel.

Na beoordeling van de aanvraag maakt het Jeugdsportfonds Zuid-Holland rechtstreeks geld over naar de sportvereniging en/of leverancier van materialen. Er worden geen contante middelen verstrekt. Er is dus sprake van een in natura verstrekking zoals wordt bedoeld in de Verordening maatschappelijke participatie van schoolgaande kinderen.

Bij het Jeugdsportfonds hoort een inkomensgrens. Deze is niet landelijk bepaald; gemeenten kunnen deze inkomensgrens zelf bepalen. We kiezen ervoor om voor het Jeugdsportfonds deze grens op 130% van de geldende bijstandsnorm te stellen. Door deze grens wat ruimer te stellen geven we ook andere groepen (waaronder een deel van de doelgroep van de 'nieuwe armen') de mogelijkheid om gebruik te maken van het Jeugdsportfonds.

Een bijkomend voordeel van de differentiatie van inkomensgrenzen die de verschillende regelingen van inkomensondersteuning in Lansingerland kennen, is dat hierdoor het probleem van de armoedeval minder groot wordt. Het is immers niet zo dat mensen die een baan krijgen en hierdoor een inkomen net boven de bijstandsnorm verwerven, direct alle soorten vergoedingen kwijtraken.

Bij de start wordt een budget van € 30.000,- gereserveerd voor het Jeugdsportfonds. Hiermee kunnen 115 kinderen geholpen worden om aan sport deel te nemen met een minimale vergoeding van € 260,- per kind (maximum bedrag van € 225,- per kind + € 35,- overheadkosten per aanvraag). Naast het beschikbare geld vanuit de gemeente Lansingerland wordt ook privaat geld geworven door het Jeugdsportfonds Lansingerland om nog meer kinderen te helpen. Doelstelling hierbij is om jaarlijks een bedrag van € 6.500,- extra te werven, zodat sport voor nog eens 25 kinderen geregeld kan worden.

Financiering van de € 30.000,- vindt plaats vanuit sport (programma 2: Actief meedoen) en vanuit inkomensondersteuning (programma 6: Werk & Inkomen). Zoals eerder gesteld is in de Kadernota 2013 (bij maatregel 8) melding gemaakt van de invoering van het Jeugdsportfonds. Dit is vermeld bij het onderwerp 'Bevorderen sport - herijking subsidies sport'. De subsidie voor jeugdleden komt te vervallen. De hierdoor vrijvallende middelen worden deels ingezet om te voldoen aan een taakstellende bezuiniging. Daarnaast worden hiervan o.a. een bijdrage aan het Jeugdsportfonds en een budget voor breedtesport-evenementen gerealiseerd. Dit wordt onderbouwd door te stellen dat door deze inzet van middelen de kwetsbaren in de samenleving beter bereikt worden. Sport blijft zo voor alle doelgroepen in Lansingerland bereikbaar.

In totaal wordt van de benodigde € 30.000,- een bedrag ter hoogte van € 20.000,- bijgedragen vanuit programma 2 van de begroting (Actief meedoen). De resterende € 10.000,- komen voor rekening van programma 6 (in dit geval het budget 'bijzondere bijstand').

De genoemde budgetten vormen in dit geval ook budgetplafonds. Het beschikbare budget is gelimiteerd. Dus: er is geen sprake van een open einde regeling. Als het budgetplafond bereikt is, dan worden verder geen aanvragen meer ingenomen. Dit betekent dat er in dat jaar vanaf dat moment geen verstrekkingen meer kunnen plaatsvinden. Uiteraard is het streven om niet in een dergelijke situatie te komen. Door het werven van privaat geld (dit gebeurt door de organisatie van het Jeugdsportfonds Zuid-Holland) proberen we het budget dusdanig te verhogen dat alle aanvragen die in de loop van het jaar worden gedaan, kunnen worden gehonoreerd.

Bij de start van het Jeugdsportfonds is eenmalig € 8.000,- nodig aan opstartkosten. Van dit geld wordt de organisatie opgezet. Bijvoorbeeld de werving van intermediairs en de promotie van het Jeugdsportfonds worden hiervan voldaan. Dekking voor deze incidentele kosten is in 2013 gevonden binnen het budget voor sportstimulering.

4.2 Introductie van het Jeugdcultuurfonds

Naast het Jeugdsportfonds kiezen we ook voor introductie van het Jeugdcultuurfonds. Het Jeugdcultuurfonds werkt op een identieke wijze als het Jeugdsportfonds. Ook hier wordt de doelgroep gevormd door kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar, woonachtig in de gemeente Lansingerland, die om financiële redenen ondersteuning behoeven om aan cultuurbeoefening te doen.

We vinden het belangrijk dat jongeren aan sport doen. Maar ook cultuurbeoefening is goed voor de ontwikkeling en het zelfbewustzijn van een kind. Daarom willen we zowel het Jeugdsportfonds als het Jeugdcultuurfonds introduceren per 1 januari 2014.

Een voordeel van het aanbieden van zowel de mogelijkheden van het Jeugdsportfonds als het Jeugdcultuurfonds is dat volgens Sportservice Zuid-Holland de praktijk uitwijst dat het Jeugdsportfonds in meerderheid door jongens wordt benut en het Jeugdcultuurfonds vooral door meisjes. In onze verstrekkingenpakket realiseren we op deze wijze dus een balans tussen jongens en meisjes.

De inkomensgrens voor het Jeugdcultuurfonds wordt gesteld op 130% van de geldende bijstandnorm. Hiervoor gelden dezelfde argumenten als genoemd onder 4.1.

Ook het Jeugdcultuurfonds wordt uitgevoerd door Sportservice Zuid-Holland. Het indienen van een aanvraag geschiedt, via een website, door een intermediair. Ouder(s) en kinderen/jongeren en culturele instellingen kunnen geen aanvraag indienen. Het toetsen en de administratieve verwerking van aanvragen verloopt via een digitaal aanvraagstelsel. Door Sportservice Zuid-Holland wordt rechtstreeks geld overgemaakt naar de betrokken culturele instellingen en/of leveranciers van materialen. Er worden geen contante middelen verstrekt.

Voorgesteld wordt om voor het Jeugdcultuurfonds een bedrag van € 20.000,- beschikbaar te stellen vanuit het budget voor inkomensondersteuningsbeleid. Met dit gemeentelijk budget kunnen minimaal 41 kinderen geholpen worden om cultuur te beoefenen met een maximale vergoeding van € 485,- per kind (maximum bedrag van € 450,- per kind + € 35,- overheadkosten per aanvraag). Deze bedragen zijn landelijk vastgesteld. De vergoedingsmogelijkheden zijn ruimer dan bij het Jeugdsportfonds, omdat in de praktijk de kosten van cultuurbeoefening aanmerkelijk hoger blijken te zijn.

Naast het beschikbare bedrag vanuit de gemeente Lansingerland wordt ook privaat geld geworven door het Jeugdcultuurfonds Lansingerland om nog meer kinderen te helpen om op die manier het aantal kinderen dat geholpen wordt te vergroten.

Door het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met Sportservice Zuid-Holland realiseren we per 1 januari 2014 naast de introductie van het Jeugdsportfonds ook de introductie van het Jeugdcultuurfonds.

4.3 Gevolgen voor het Fonds Inkomensondersteuning

De introductie in Lansingerland van het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds heeft gevolgen voor het verstrekkingenpakket van het Fonds Inkomensondersteuning. Immers: het Fonds Inkomensondersteuning biedt o.a. tegemoetkomingen voor maatschappelijke participatie van kinderen. Voorkomen moet worden dat dergelijke vergoedingen dubbel verstrekt worden (dus: vergoeding op basis

van het Jeugdsportfonds of het Jeugdcultuurfonds en vergoedingen op basis van het Fonds inkomensondersteuning).

Dit betekent dat een wijziging aangebracht moet worden in het verstrekkingenpakket van het Fonds Inkomensondersteuning. Deze wijziging wordt hieronder toegelicht, waarbij het huidige verstrekkingenpakket als startpunt dient.

Het Fonds Inkomensondersteuning biedt de volgende vergoedingen:

1. Een vergoeding voor maatschappelijke participatie voor elk gezinslid vanaf 2,5 jaar ter hoogte van maximaal € 200,- per jaar.
Hieronder vallen de volgende zaken:
 - a. contributie voor een sociaal culturele of sportieve organisatie;
 - b. de aan het lidmaatschap van de in a genoemde organisatie verbonden noodzakelijke kosten;
 - c. sportkleding, indien een controleerbare nota wordt overgelegd en er een relatie kan worden gelegd met lidmaatschap van een sportvereniging;
 - d. lidmaatschap van een bibliotheek;
 - e. kosten voor een Rotterdampas;
 - f. entreekosten voor theater, bioscoop, museum, concert en pretpark in Nederland;
 - g. ouderbijdrage peuterspeelzaal;
 - h. kosten voor schoolreisjes, schoolzwemmen, gymkleding, werkweken en excursies georganiseerd door school.

2. Een vergoeding voor indirecte studiekosten voor scholieren op voortgezet onderwijs tot 18 jaar ter hoogte van maximaal € 450,- per jaar.

Voorgesteld wordt om de vergoeding voor maatschappelijke participatie voor kinderen per 1 januari 2014 te wijzigen. Hiermee voorkomen we de hierboven genoemde dubbeling van vergoedingen. Dit betekent dat de onder a, b en c genoemde vergoedingen komen te vervallen. Deze vergoedingen vallen (bijna) geheel samen met de mogelijkheden die het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds bieden.

De leeftijdsgrenzen die worden gehanteerd bij het Jeugdsportfonds en het Fonds Inkomensondersteuning behoeven hierbij nog wel enige aandacht. Het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds bieden vergoedingen voor kinderen vanaf 4 jaar. Op basis van het Fonds Inkomensondersteuning kan al vanaf 2,5 jaar een vergoeding worden gegeven.

In de praktijk komt het niet vaak voor dat voor een kind dat jonger dan 4 jaar is een bijdrage wordt gevraagd. Het is redelijk om aan te nemen dat voor een kind van die leeftijd de genoemde vergoedingssoorten van het Fonds Inkomensondersteuning zich niet vaak zullen voordoen. Daarom wordt het wegvallen van de mogelijkheid om voor een kind van 2,5 tot 4 jaar een vergoeding te ontvangen niet als erg bezwaarlijk gezien.

Voor kinderen van 2,5 tot 18 jaar blijven de vergoedingen die worden genoemd in lid 1 onder g en onder h wel mogelijk. Dit betreft de ouderbijdrage voor de peuterspeelzaal en de kosten voor schoolreisjes, schoolzwemmen, gymkleding, werkweken en excursies georganiseerd door school. Schoolzwemmen kan echter uit de regeling verwijderd worden, omdat we in Lansingerland geen schoolzwemmen kennen.

Het vergoeden van het lidmaatschap van de bibliotheek is niet noodzakelijk, omdat dit voor kinderen gratis is. Ook een vergoeding van de kosten van een Rotterdampas kan achterwege blijven, omdat kinderen uit gezinnen met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm een gratis Rotterdampas kunnen ontvangen. Entreekosten voor theater, bioscoop, museum, concert en pretpark in Nederland halen we weg uit het verstrekkingenpakket, omdat soortgelijke activiteiten beter passen binnen het profiel en de mogelijkheden die de Rotterdampas biedt.

Omdat nu via andere regelingen vergoedingen mogelijk worden, vindt verlaging van het maximaal aan te vragen bedrag plaats. In plaats van € 200,- per jaar, kan ten behoeve van kinderen vanaf 1 januari 2014 een vergoeding ter hoogte van maximaal € 100,- worden verkregen.

Voor wat betreft de vergoedingen op basis van het Fonds Inkomensondersteuning resteert de vergoeding voor indirecte studiekosten voor scholieren op het voortgezet onderwijs tot 18 jaar. Deze vergoeding bedraagt maximaal € 450,- per jaar. De vraag is of een vergoeding voor deze kosten gehandhaafd moet blijven of dat deze vanaf 2014 niet meer aangeboden wordt. Gezien het beleidsuitgangspunt 'De jeugd doet mee in Lansingerland' is het niet logisch om deze vergoeding niet meer aan te bieden.

We kiezen dus voor behoud van deze vergoedingsmogelijkheid. Het vergoedingenpakket dat hierdoor ontstaat (Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds en Fonds Inkomensondersteuning) biedt goede mogelijkheden voor de maatschappelijke participatie van deze kinderen. Wel zien we aanleiding voor een beperking van het maximumbedrag dat kan worden verkregen door een kind op het voortgezet onderwijs. Dit om stapeling van vergoedingen die deze groep in totaal kan krijgen (Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds en twee soorten vergoedingen op grond van het Fonds Inkomensondersteuning) te beperken. De maximale vergoeding voor indirecte studiekosten bedraagt vanaf 2014 € 350,- per jaar. Dit maximum wordt ook gehanteerd voor scholieren op het voortgezet onderwijs die zowel een vergoeding voor maatschappelijke participatie als een vergoeding voor indirecte studiekosten declareren: de maximale vergoeding bedraagt dan in totaal € 350,-.

Binnen de vergoedingen voor indirecte studiekosten bestaat ook ruimte om een vergoeding te verlenen voor een fiets ten behoeve van een scholier op het voortgezet onderwijs tot 18 jaar. Net zoals we bij duurzame gebruiksgoederen willen doen (zie 4.7), beperken we de vergoeding voor fietsen tot tweedehands fietsen. Dit betekent dat voor een fiets een vergoeding van maximaal € 275, verstrekt wordt.

Een andere wijziging in het verstrekkingenpakket van het Fonds Inkomensondersteuning betreft de aanpassing van de vergoeding voor maatschappelijke participatie die aan volwassenen wordt verstrekt. Op dit moment kunnen zij maximaal € 200,- per jaar ontvangen. Dit betreft een gemeentelijk initiatief, want in tegenstelling tot maatschappelijke participatie voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen, regelt de Wet werk en bijstand (WWB) niets over het vergoeden van maatschappelijke participatie van volwassenen.

Gezien het feit dat de kosten voor het Fonds Inkomensondersteuning de laatste twee jaar aanzienlijk zijn toegenomen, zullen we op dit onderdeel een versobering moeten doorvoeren. Dit doen we door de maximale vergoeding voor volwassenen terug te brengen naar maximaal € 100,- per jaar per persoon. Dit gebeurt in het besef dat er voor deze groep daarmee sprake is van een inkomensachteruitgang vanaf 2014. Dit is een uitvloeisel van de beleidskeuzes die we nu maken: het leggen van de focus op kinderen en ervoor zorgen dat we budgetoverschrijdingen, waarvoor geen financiële dekking is, voorkomen. Hierbij moet nog vermeld worden dat we de mogelijkheden van de Rotterdampas (zie de volgende paragraaf) in stand houden. Dit geeft (ook) mogelijkheden voor maatschappelijke participatie aan volwassenen.

Het vergoedingenpakket voor volwassenen bestaat vanaf 1 januari 2014 uit de volgende onderdelen:

- a. contributie voor een sociaal culturele of sportieve organisatie;
- b. de aan het lidmaatschap van de in a genoemde organisatie verbonden noodzakelijke kosten;
- c. sportkleding, indien een controleerbare nota wordt overgelegd en er een relatie kan worden gelegd met lidmaatschap van een sportvereniging;
- d. lidmaatschap van een bibliotheek;
- e. kosten voor een Rotterdampas.

Ook voor volwassenen wordt de mogelijkheid om entreekosten voor theater, bioscoop, museum, concert en pretpark in Nederland vergoed te krijgen, beëindigd. Deze kosten passen beter binnen het profiel en de mogelijkheden van de Rotterdampas.

4.4 De Rotterdampas

Sinds 2008 biedt de gemeente Lansingerland de Rotterdampas tegen gereduceerd tarief aan voor specifieke doelgroepen. De Rotterdampas is een kortingspas die voor iedereen verkrijgbaar is voor € 60,-. Met de pas kan in de periode van maart tot en met februari korting verkregen worden op musea, film, attracties in de regio Rotterdam.

De gemeente Lansingerland biedt de pas tegen gereduceerd tarief aan voor de volgende doelgroepen:

DOELGROEP	TARIEF
Mensen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum	€ 5,-
Kinderen van 3 t/m 17 uit een gezin met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum, mits één of beide ouders/verzorgers de pas voor € 5,- heeft aangeschaft	gratis
Kinderen van 3 t/m 17 uit een gezin met een inkomen hoger dan 120% van het sociaal minimum, mits één of beide ouders/verzorgers de pas voor € 60,- heeft aangeschaft	€ 12,50

NB. De inkomensgrens van 120% wijkt af van de in Lansingerland gangbare grens voor inkomensondersteuningsbeleid die 110% bedraagt. Deze grens is per 1 januari 2013 opgehoogd, nadat de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid eind 2012 had kenbaar gemaakt dat gemeenten met onmiddellijke ingang ruimere mogelijkheden kregen om kortingspassen te verstrekken aan inwoners met een laag inkomen. In navolging van de gemeente Rotterdam heeft toen ook de gemeente Lansingerland het besluit genomen de inkomensgrens te verhogen.

In de afgelopen anderhalf jaar is via verschillende kanalen de vraag gesteld of we door moeten gaan met de Rotterdampas. Aan deze signalen werd bijvoorbeeld gehoor gegeven in een brief van het college aan de raad van 9 oktober 2012:

‘Wel is te overwegen volgend jaar opnieuw te bekijken of het wenselijk en betaalbaar is om over te stappen op een minimapas of de metropoolpas. Dit besluit ligt voor dit jaar niet voor de hand gezien krappere budgetten en stijgende kosten. Mogelijk kan in de toekomst een deel van de uitgaven uit het Fonds Tegemoetkoming Minima (FTM) worden overgeheveld. Op dit moment is echter nog niet inzichtelijk wat dit voor druk op het budget zal leggen’.

Begin 2013 is geïnventariseerd welke mogelijkheden er zijn om een (andere) minimapas in Lansingerland te introduceren. Hierbij is gekeken naar een eigen pas voor Lansingerland, aansluiten bij de Ooievaarspas (Den Haag) en aansluiten bij de Zoetermeerpas. Uit deze inventarisatie bleek dat het opzetten van een eigen pas een bewerkelijke optie zou zijn (veel implementatietijd noodzakelijk en/of hoge kosten om dit werk door een externe partij te laten verrichten) en dat daarnaast elke andere variant het probleem oplevert dat het moeilijk is om een prognose te maken met betrekking tot het gebruik van de pas en dus van de totale kosten.

Overigens is er (nog) geen sprake van een Metropoolpas. Deze behoort dus niet tot de alternatieven voor 2014. We blijven de ontwikkelingen op dit gebied uiteraard wel volgen.

De inventarisatie leverde dus niet direct een passend alternatief op. We zijn echter van mening dat dit niet bezwaarlijk is. De Rotterdampas vormt namelijk een door de inwoners van Lansingerland goed gebruikte voorziening. Dit geldt zowel voor het aantal inwoners dat de pas aanschaft als voor het aantal keren dat door de pashouders gebruik wordt gemaakt van de pas.

Per 31 augustus 2013 was sprake van 1612 uitgegeven Rotterdampassen aan inwoners van Lansingerland. Uitgaande van de verkoop in 2012 in dezelfde periode en extrapolierend naar 31 december 2013 zullen we dit jaar uitkomen op naar schatting 1642 passen. Vergeleken met de 1510 passen die in 2012 zijn uitgegeven, is dat een behoorlijke toename. Als we het aantal pashouders relateren aan de totale kosten die zijn verbonden aan de Rotterdampas, dan besteden we per persoon ruim € 27,50. Gezien het gebruik dat van de pas wordt gemaakt (zie hieronder) is dat een goede investering.

Interessant zijn de door de organisatie van de Rotterdampas verstrekte gegevens over het gebruik van de pas. Uit de gegevens van 2012 blijkt dat de 1510 pashouders uit Lansingerland toen 9913 keer gebruik hebben gemaakt van hun pas. Dit betekent dat men gemiddeld 6,6 keer per jaar gebruik heeft gemaakt van de Rotterdampas. Dit is maar liefst 50% hoger dan het gemiddeld gebruik van de Rotterdampas. Hiermee is de pashouder in Lansingerland gemiddeld de actiefste in het verzorgingsgebied,

Deze cijfers geven het beeld van een goed gebruikte en gewaardeerde voorziening. Daarnaast is sprake van financiële beheersbaarheid. Dit blijkt uit het financiële overzicht in paragraaf 2.2. Ondanks een toename van het gebruik komt de realisatie in 2013 bijna geheel binnen de begroting uit.

Tot slot nog enige aandacht voor de wijze waarop door pashouders uit Lansingerland gebruik wordt gemaakt van de Rotterdampas. Hieronder is de top 14 van meest gebruikte activiteiten/aanbiedingen weergegeven.

Omschrijving	Aantal
Blijdorp korting op toegang	656
Pathé gratis naar de film	650
Gratis zwemmen	646
Duinrell gratis entree + 2u Tikibad	588
Plaswijckpark gratis entree	585
Omniversum eenmaal film gratis	520
Cinerama gratis filmbezoek	499
Maritiem Museum gratis toegang	487
Cinerama gratis popcorn	377
Euromast gratis entree	374
Gratis ijsje	351
Spido gratis rondvaart	319
Railz gratis entree	288

Uit het overzicht blijkt dat de pas veel gebruikt wordt om ontspannen dagjes of middagjes uit te beleven. Dergelijke activiteiten hebben absoluut te maken met maatschappelijke participatie, met meedoen. Dit geldt voor kinderen, maar ook voor volwassenen.

Nu de tegemoetkoming op grond van het Fonds Inkomensondersteuning voor volwassenen verlaagd wordt, is het een goede zaak als de Rotterdampas behouden blijft. Hierbij komt nog dat de Rotterdampas een stabiele financiële factor vormt binnen het inkomensondersteuningsbeleid van de gemeente Lansingerland. De uitgaven voor deze voorziening komen vrij nauwkeurig uit binnen de geraamde financiële kaders. Dit is prettig, zeker gezien de forse (en zelfs vrij onvoorspelbare) toename in uitgaven die sommige andere regelingen laten zien.

Uit het overzicht van meest gebruikte activiteiten/aanbiedingen blijkt dat het vaak gaat om activiteiten die kinderen leuk vinden. Door deze dagjes uit mogelijk te maken voorkomen we dat de kinderen het kind van de rekening worden door het lage inkomensniveau van de ouders.

Voorgesteld wordt daarom om de Rotterdampas te handhaven in 2014. We ramen de uitgaven (= kosten voor Rotterdampas minus legeskosten) wel wat hoger in dan dit jaar (€ 47.500,-). De reden hiervoor is dat de vergoedingen op basis van het Fonds Inkomensondersteuning voor volwassenen worden verlaagd. We voorzien daarom meer pashouders.

4.5 Langdurigheidstoeslag

De langdurigheidstoeslag is een landelijke regeling op grond van artikel 36 van de WWB:

'Het college verleent op aanvraag een langdurigheidstoeslag aan een persoon van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, die langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 heeft en geen uitzicht heeft op inkomensverbetering'.

De gemeente is verplicht om een Verordening langdurigheidstoeslag door de raad vast te laten stellen, waarin enkele voor het recht op langdurigheidstoeslag cruciale zaken geregeld worden:

- wat is een langdurig laag inkomen?
- wanneer heeft iemand wel uitzicht op inkomensverbetering?
- wat is de hoogte van de langdurigheidstoeslag?

Door de economische crisis vindt dit jaar een sterke toename van het gebruik van de langdurigheidstoeslag plaats. In 2012 werd nog € 60.542,- uitgegeven voor deze vorm van bijzondere bijstand. De prognose voor 2013 is dat we € 85.000,- gaan uitgeven. Voor 2014 gaan we vooralsnog (bij ongewijzigd beleid) uit van uitgaven ter hoogte van € 87.500,-. Dit overstijgt het bedrag dat in de Begroting 2014 hiervoor is uitgetrokken (€ 70.000,-). Om binnen het beschikbare budget te blijven, voeren we daarom een verlaging met 15% door van de bedragen die jaarlijks kunnen worden verstrekt op basis van de langdurigheidstoeslag. Hiermee besparen we in 2013 € 13.125,-. Dit is een vervelende maatregel die een grote doelgroep raakt (waaronder ook gezinnen met kinderen), maar het is nodig om overschrijdingen te voorkomen.

In 2013 zijn de volgende bedragen van toepassing:

- Echtpaar/samenwonenden	€ 510,-
- Alleenstaande ouder	€ 460,-
- Alleenstaande	€ 360,-

Een verlaging met 15% leidt tot de volgende bedragen voor 2014:

- Echtpaar/samenwonenden	€ 440,-
- Alleenstaande ouder	€ 390,-
- Alleenstaande	€ 310,-

Deze gewijzigde bedragen hebben tot gevolg dat we naar beneden gaan afwijken ten opzichte van de gemeenten in de regio. Het vaststellen van de hoogte van de langdurigheidstoeslag is echter een bevoegdheid van de gemeente (i.c. van de gemeenteraad). Er zijn ook diverse gemeenten die qua niveau nog lager zitten dan de bedragen die nu voorgesteld worden voor 2014.

Van belang is nog dat deze wijziging van de hoogte van de langdurigheidstoeslag leidt tot de noodzaak om de Verordening langdurigheidstoeslag aan te passen. Hierin staat nu dat de hoogte van de langdurigheidstoeslag gelijk is aan 38% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm voor een gezin, alleenstaande ouder en alleenstaande per maand, naar boven afgerond op hele tientallen.

Tot slot: het kabinet plant de invoering van de Wet WWB-maatregelen per 1 juli 2014. In deze wet wordt de langdurigheidstoelage vervangen door een individuele toeslag. Dit is een soortgelijke regeling, waarvan de exacte invulling nog niet geheel bekend is. Door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is ervoor gepleit om deze wet niet op 1 juli 2014, maar op 1 januari 2015 in te voeren (tegelijktijd met de invoering van de Participatiewet). Zodra hier duidelijkheid over is, kunnen we bezien of deze wetswijziging de noodzaak oplevert voor nadere beleidswijzigingen op dit onderdeel.

4.6 Gemeente Extra Pakket

Sinds 1 januari 2006 kunnen alle inwoners van Lansingerland met een laag inkomen (momenteel ligt de grens op 110% van het sociaal minimum) gebruik maken van de collectieve zorgverzekering van Zilveren Kruis/achmea.

Met deelname aan de collectieve zorgverzekering krijgen zij het volgende aanbod:

1. een basisverzekering met gemeentelijke uitbreidingen volgens het Gemeente Extra Pakket d.w.z. een basisverzekering met een korting van 10% op de premie en extra vergoedingen die uitstijgen boven de standaardbasisverzekering. Lansingerland draagt bij in die extra vergoedingen voor noodzakelijke zorgkosten;
2. een aanvullende ziektekostenverzekering met drie sterren & een aanvullende tandartsverzekering met twee sterren met een korting van 12,5% en een eenmalige premiebijdrage van € 75,-, (deze premiebijdrage betalen we sinds 2013) waarin de gemeente voorziet;
3. eventuele kinderen beneden de 18 jaar worden gratis meeverzekerd voor zowel de basisverzekering met extra pakket als de aanvullende verzekeringen.

Voor dit aanbod betalen de inwoners in 2013 € 139,33 per maand. Een standaard basisverzekering - met een collectiviteitskorting - kost rond de € 100,- per maand. Inwoners krijgen voor ongeveer € 39,- per maand extra de uitgebreide aanvullende verzekering met bovendien de extra vergoedingen vanuit het 'Gemeente Extra Pakket' voor de basisverzekering.

Voor 2014 zetten we de collectieve zorgverzekering bij Zilveren Kruis/achmea voort. Hierbij voegen we een element toe, namelijk het bieden van een keuzemogelijkheid aan de doelgroep. Deze keuzemogelijkheid bestaat uit de keuze tussen een uitgebreid dekkingspakket en een pakket met een minder uitgebreide dekking. Dit laatstgenoemde pakket is ongeveer € 20,- per maand goedkoper en biedt nog steeds een goede extra dekking. Dit geeft klanten de mogelijkheid om een aanvullende verzekering tegen lagere kosten aan te gaan. Het bieden van een dergelijk alternatief is een uitdrukkelijke wens van de Cliëntenadviesraad WWB. Hierover is door de CAR WWB op 30 september 2013 een ongevraagd advies afgegeven.

Overigens zullen we in 2014 ook de premiebijdrage van € 75,- blijven verstrekken.

De verwachting is (dit effect deed zich ook in andere gemeenten voor) dat het gebruik van de regeling zal stijgen als we de keuze geven tussen twee pakketten. We verwachten dat de totale kosten voor de collectieve zorgverzekering in 2014 maximaal € 50.000,- bedragen.

De besluitvorming over de invulling van het Gemeente Extra Pakket is feitelijk een collegebevoegdheid. Nu we dit onderwerp meenemen in deze nota, zouden we de besluitvorming hierover bij voorkeur aan de raad willen overlaten. Gezien de datum van de raadsvergadering (28 november 2013) zou het besluit hierover echter te laat komen om de communicatie naar de doelgroep nog goed te laten verlopen. Daarom heeft het college op 12 november 2013 over dit onderwerp al een besluit genomen. De rol van de raad is hier dus dat kennis wordt genomen van dit besluit.

4.7 Individuele bijzondere bijstand

De individuele bijzondere bijstand is een moeilijk beheersbare kostenpost. Deze vorm van bijstand wordt toegekend als 'de alleenstaande of het gezin niet beschikt over de middelen om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan en deze kosten naar het oordeel van het college niet kunnen worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voorzover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm (artikel 35 WWB)'.

Bij de toepassing van het begrip 'bijstandsnorm' is van belang dat deze norm door de wetgever toereikend wordt geacht om de vaste lasten en de kosten van het dagelijkse levensonderhoud te betalen. Daarnaast wordt van deze norm 6% geacht beschikbaar te zijn voor de aflossing van schulden en nog eens 6% voor het reserveren voor de aanschaf, reparatie en vervanging van duurzame gebruiksgoederen.

Bij de afhandeling van de aanvragen voor individuele bijzondere bijstand staan enkele zaken centraal:

- zijn de kosten waarvoor bijstand wordt aangevraagd noodzakelijk?
- is er sprake van bijzondere omstandigheden?
- Is er een andere regeling (voorliggende voorziening) waaruit de kosten voldaan kunnen worden?
- heeft belanghebbende voldoende inkomen om zelf de kosten te voldoen?
- is er vermogen beschikbaar waaruit de kosten voldaan kunnen worden?

Het beslag dat wordt gedaan op de middelen voor de individuele bijzondere bijstand is sterk afhankelijk van het aantal aanvragen dat wordt gedaan. De aanvragen die zich voordoen, moeten namelijk worden afgehandeld met toepassing van het beleid dat de gemeente heeft vastgesteld. Dit jaar bleek in de zomer dat het aantal aanvragen explosief toenam. Terwijl bij de Voorjaarsnota 2013 nog geen sprake was van bijzonderheden, bleek bij het opstellen van de Najaarsnota dat een tekort van € 88.000,- op het budget individuele bijzondere bijstand dreigt. We gaan er vanuit dat deze toename te maken heeft met de economische crisis. We zien dit effect ook bij de langdurigheidstoeslag en bij het Fonds Inkomensondersteuning. Mensen komen financieel in de problemen en gaan dan echt een beroep doen op voorzieningen en regelingen waar ze recht op hebben.

Of deze tendens zich voortzet in 2014 is moeilijk te voorspellen. De eerste voorzichtige indicaties voor een herstel van de economie worden gesignaleerd, maar het is nog te vroeg om hier al direct zeer positieve toekomstscenario's op los te laten.

Toch bestaat de mogelijkheid om een ombuiging van de uitgaven te realiseren. Dit kunnen we bereiken door maatregelen door te voeren die voor een belangrijk deel waren aangekondigd in de Nota 'Meedoen naar vermogen' (corsa T12.18122). Het betreft de volgende maatregelen:

- Bij de vaststelling of mensen de middelen hebben om bijzondere kosten te kunnen voldoen rekening houden met het vermogen: vermogen boven de € 2.500,- wordt als draagkracht in aanmerking genomen. In de huidige situatie blijft het vermogen buiten beschouwing tot een bedrag van € 5.795,- (voor alleenstaanden) of € 11.590,- (voor alleenstaande ouders en echtparen).
- De kosten voor bijzondere bijstand die wordt verleend voor aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen verlagen door andere wijzen van verstrekking te bevorderen (zoals aankoop van tweedehands meubelen van goede kwaliteit, eventueel na het maken van afspraken met kringloopwinkels). We hanteren het uitgangspunt dat we ons bij het verstrekken van bijzondere bijstand voor witgoed (zoals wasmachines, koelkasten en drogers) beperken tot tweedehands verstrekkingen. Hierbij adviseren we mensen bij het aanschaffen van een kwalitatief goede voorziening.
- Geen bijzondere bijstand meer verstrekken voor medische kosten. Conform jurisprudentie zien we de Zorgverzekeringswet en de AWBZ als een toereikende en passende voorliggende voorziening. In de communicatie over dit beleidsuitgangspunt brengen we de collectieve

zorgverzekering bij Zilveren kruis/achmea onder de aandacht. In het beleid brengen we wel een hardheidsclausule in. In uitzonderingsgevallen is bijzondere bijstand mogelijk:

1. er is sprake van uitzonderlijke kosten die niet vergoed worden via de Zorgverzekeringswet of de AWBZ;
 2. de aanvraag om bijzondere bijstand moet gedaan zijn voordat de kosten gemaakt worde;
 3. als geen bijzondere bijstand verstrekt wordt, dan is er sprake van concrete betalingsproblemen voor de aanvrager of zijn gezin;
 4. bijzondere bijstand in deze uitzonderingssituatie is alleen maar mogelijk in de vorm van een geldlening (tenzij het aangaan van een nieuwe schuld ertoe leidt dat een schuldsaneringstraject beëindigd wordt).
- Geen bijzondere bijstand meer vergoeden voor de kosten van een computer. Een dergelijke verstrekking is in het huidige beleid nog wel opgenomen. Eenmaal per 36 maanden kan een vergoeding voor een computer verkregen worden tot een bedrag van maximaal € 650,-. Deze regeling willen we niet handhaven. De aanschaf van een computer wordt anno 2013 niet meer als bijzondere kosten gezien. Een computer is een algemeen noodzakelijk gebruiksgoed geworden, waarvan de eventuele aanschaf uit het eigen inkomen moet worden gedaan (eventueel na reservering).

Deze maatregelen hebben naar verwachting de volgende financiële consequenties:

Inzetten van eigen vermogen	besparing € 7.500
Duurzame gebruiksgoederen	besparing € 30.000
Medische kosten	besparing € 5.000
Computerregeling	<u>besparing € 15.000</u>
TOTAAL	besparing € 57.500

In het overzicht van de financiële consequenties van de accentverschuiving in het beleid, is rekening gehouden met deze besparing van € 57.500,-.

Ondanks deze maatregelen blijven er nog diverse kostensoorten over waarvoor individuele bijzondere bijstand verstrekt kan worden. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan bijzondere bijstand voor hoge woonkosten, voor kosten van bewindvoering en voor noodzakelijke verhuiskosten.

5 De financiële consequenties voor 2014

In deze notitie zijn de diverse onderdelen van het inkomensondersteuningsbeleid besproken. In dit hoofdstuk worden per onderdeel de financiële gevolgen van de wijziging in beeld gebracht. De prognose van de uitgaven wordt daarbij gerelateerd aan het beschikbare budget.

	BEGROTING 2013	PROGNOSE 2013	BEGROTING 2014	PROGNOSE 2014
Rotterdampas	€ 45.080	€ 45.495	€ 43.356	€ 47.500
Gemeente Extra Pakket	€ 100.000	€ 20.000	€ 72.500	€ 50.000
Individuele bijzondere bijstand	€ 260.000	€ 348.000	€ 290.000	€ 292.500
Langdurigheidstoelage	€ 50.000	€ 85.000	€ 70.000	€ 74.375
Fonds	€ 69.675	€ 85.000	€ 49.675	€ 30.250
Inkomensondersteuning				
Jeugdsportfonds	€ 0	€ 0	€ PM	€ 10.000
Jeugdcultuurfonds	€ 0	€ 0	€ PM	€ 20.000
TOTAAL UITGAVEN	€ 524.755	€ 583.495	€ 525.531	€ 524.625

In de kolom Begroting 2014 is het amendement A2013-27 verwerkt, dat op 7 november 2013 bij het vaststellen van de begroting door de raad is aangenomen. Er is toen € 22.500,- beschikbaar gesteld om het bieden van een keuze tussen een uitgebreid dekkingspakket en een pakket met een minder uitgebreide dekking mogelijk te maken. Dit amendement heeft geleid tot een ophoging van het budget voor inkomensondersteuningsbeleid 2014 tot € 525.531,-, zodat alle voorstellen uit deze nota financieel gedekt zijn. Na vaststelling van de nota regelen we dat de (werk)begroting voor wat betreft de opgenomen bedragen recht doet aan de in de kolom Prognose 2014 genoemde cijfers.

Daarnaast maken we als toelichting bij dit overzicht nog de volgende opmerkingen:

- Bij Jeugdsportfonds is € 10.000,- opgenomen. De totale kosten bedragen € 30.000,- maar hiervan wordt € 20.000,- vanuit het budget voor sport betaald. In de Kadernota is de introductie van het Jeugdsportfonds wel opgenomen. In de Begroting staat hier binnen het product bijzondere bijstand echter nog geen bedrag voor opgevoerd (dit bedrag is feitelijk nog opgenomen bij het onderdeel Fonds Inkomensondersteuning). Daarom staat in het bovenstaande overzicht bij Begroting 2014 PM. Na vaststelling van deze Nota worden de bedragen per regeling binnen het product bijzondere bijstand aangepast (deze aanpassing vindt dan ook plaats ten aanzien van het Jeugdcultuurfonds).
- Het lagere bedrag dat wordt geraamd voor het Fonds Inkomensondersteuning wordt veroorzaakt door de aanpassing van de regeling die in deze nota wordt voorgesteld.

De conclusie is dat we met de maatregelen uit deze nota de verschuiving realiseren van de inzet van onze middelen voor inkomensondersteuning in de richting van de maatschappelijke participatie van kinderen. Tegelijkertijd is sprake van maatregelen die leiden tot lagere uitgaven (langdurigheidstoelage, Fonds Inkomensondersteuning en individuele bijzondere bijstand) waarmee we binnen het beschikbare budget blijven.

Door de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is in een brief van 3 juli 2013 aan de Tweede Kamer aangekondigd dat zij aan gemeenten in het najaar van 2013 zal vragen om inzicht te

geven in de versterking van het armoede- en schuldenbeleid sinds juli 2013, met specifieke aandacht voor hun ondersteuning van kinderen die in armoede opgroeien. Door het inzetten van het geld op de wijze zoals beschreven in deze notitie, voldoen we aan deze kaders.

6 Verdere aanpak

Na vaststelling van deze nota door de raad vindt de definitieve implementatie van de deelvoorstellen uit de notitie plaats. Hierbij gaat het met name om de volgende stappen:

- In samenwerking met Zilveren Kruis/achmea organiseren van de collectieve zorgverzekering voor mensen met een laag inkomen in 2014, met daarin een keuzemogelijkheid voor wat betreft de pakketten;
- Accepteren van de offerte voor de introductie van het Jeugdportfonds en het Jeugdcultuurfonds;
- Aan de organisatie van de Rotterdampas kenbaar maken dat we vanaf 1 maart 2014 de Rotterdampas blijven inzetten voor onze inwoners;
- Wijzigen van de Verordening langdurigheidstoeslag;
- Wijzigen van de Beleidsregels bijzondere bijstand;
- Wijzigen van de Beleidsregels Fonds Inkomensondersteuning.

Overigens is het de bedoeling om de Beleidsregels bijzondere bijstand, de Beleidsregels Fonds inkomensondersteuning en het Uitvoeringsbesluit langdurigheidstoeslag samen te voegen tot één regeling: de Beleidsregels Inkomensondersteuning Lansingerland 2014. Hiermee wordt de 'regeldruk' verminderd.